

Ο Τσιμάρας Τζανάτος σε διαρκή... «Εκκρεμότητα»

Αναρτήθηκε στις [02/01/2015](#)

Από τον θεατρολόγο και κριτικό Κωνσταντίνο Μπούρα

Στο θολό θεατρικό νεοελληνικό μας τοπίο, με τους ...βουκόλους, τις ανιαρές τάχαμου πρωτοποριακές κλασικούρες, την πλήξη και τις αρπαχτές, την κακογουστιά και την αναγωγή του κιτς σε ...υψηλή τέχνη, ξεχωρίζει η ποιητικότητα μερικών ανθρώπων που επιμένουν ποιητικά. Όσο κι αν η τέχνη τους απέχει του διονυσιασμού, όσο κι αν προσκρούουν στα τείχη της βαθιά συντηρητικής και χωριατο-μικροαστικής ελληνικής κοινωνίας που δαιμονοποιεί κάθε τι διαφορετικό και του φοράει τα κουδούνια του μεσαιωνικού «σαλού», κάποιοι επιμένουν μετα-μοντερνιστικά, επιδίδονται σε αναγνώσεις δραματικών και μη κειμένων που βασίζονται στη μετατροπή κειμένου και εμπύχου ανθρώπινου δυναμικού σε «υλικό» παράσταση, οδηγώντας μας σε μια νέου τύπου σκηνική «δουλεία», όπου ο σαδομαζοχιστής δυνάστης, φεουδάρχης και τύραννος, βυσσοδομεί επί ηθοποιών και κοινού ενίοτε, με τη συγκατάθεση ή μη των άμοιρων θεατών και την αναγκαστική (;) συμμετοχή των ηθοποιών που κινούνται ανάμεσα σε δύο διελκυστίδες: το φάσμα της ανεργίας και της απασχόλησης άνευ όρων και ορίων. Όπως και σε όλα τα επαγγέλματα, εφαρμόζεται η λογική του «ποδήλατου»: κάνεις πετάλ για να μην πέσεις κι ελπίζεις ότι το όχημά σου θα σε οδηγήσει σε φωτεινότερες περιοχές όσο κι αν δεν μπορείς να παραβλέψεις ότι βουλιάζεις ολοένα και περισσότερο στη λάσπη του βάλτου που έγινε η ζωή μας. Βεβαίως, ο χρόνος είναι κυκλικός και οι πολιτισμικές, οικονομικές ή πολιτειακές κρίσεις είναι περιοδικά φαινόμενα, άκρως εκμεταλλεύσιμα από τους καλλιτέχνες παντός είδους, τόσο που νομίζεις ότι λιμοκτονούν χωρίς αυτά. Σας παρέθεσα κάποιες γενικές σκέψεις πριν έρθουμε στο προκείμενο, γιατί βλέπω ότι από τις πρώτες δεκαετίες του προηγούμενου αιώνα με αποκορύφωμα το μέσον του, κυριάρχησαν στη Δύση μια σειρά «πρωτοπορίες» και «-ισμοί» που άφησαν το ίχνος τους στην – ούτως ή άλλως – βραδέως εξελισσόμενη πολιτιστική μας ταυτότητα. Είναι δύσκολο να γράψεις ξανά «θέατρο του παράλογου», είναι δύσκολο να ξαναμοντερνίσεις, να ανατρέψεις το κατεστημένο κάνοντάς το «dad»... Όχι χωρίς να επαναληφθείς ή να κατηγορηθείς για έλλειψη πρωτοτυπίας.

Και τα θεατρικά έργα της Μαρίας Λαϊνά και το πρόσφατα ανεβασθέν έργο του Τσιμάρια Τζανάτου με τον διακριτικό τίτλο «Εκκρεμότητα – Suspense» πάσχουν ακριβώς ως προς αυτό. Ουδέν μετα-μπεκετικόν μετά τον Μπέκετ. Όπως ουδέν τραγικόν μετά τον Ευριπίδη. Είτε το θέλουμε είτε όχι πρέπει να επινοήσουμε άλλους κώδικες, να επανεφεύρουμε την σκηνική (και όχι μόνο) γλώσσα μας, να λογοτεχνίσουμε χωρίς να τραφούμε με τα ψίχουλα από το τραπέζι των προκατόχων μας, να αντιμετωπίσουμε το κοινωνούμενο μήνυμα ως αυτοσκοπό κι όχι ως πρόφαση, να επιλέξουμε να συνδιαλαγούμε με τους άλλους επί της ουσίας, ενώπιος-ενωπίω, χωρίς τα επτά πέπλα της Σαλώμης. Και το γυμνό, το επί σκηνής γυμνό, καταλλήλως φωτισμένο, είναι ένα ακόμα φίλτρο, ένα πέπλο, που απομακρύνει τον θεατή από το δρώμενο και γαργαλάει τις γεννητήσιες ορμές του. Όχι πάντα, βεβαίως, αλλά στις πλείστες όσες των περιπτώσεων.

Όπως και στην ποίηση και στη σύγχρονη μετα-μοντέρνα πεζογραφία, απαξιώθηκε η ελικρινής σχέση κι επαφή δημιουργού-συνδημιουργού αποδέκτη. Ο καθείς και το παραλήρημά του. Ενδιαφέρον βεβαίως από κοινωνιολογικής πλευράς και θησαυρός για τους ερευνητές του μέλλοντος, όπως πότε θα «ξαναπούμε τα λιγοστά μας λόγια, γιατί αύριο η ψυχή μας κάνει πανιά;», πότε θα ξαναπούμε «τα σύκα-σύκα και τη σκάφη-σκάφη»; Πότε θα τολμήσουμε να είμαστε εμείς γυμνοί απέναντι στις ανεπάρκειές μας; Πότε θα γράψουμε αυτά που δεν θα τολμούσαμε ούτε να εξομολογηθούμε;

Ο Τσιμάριας Τζανάτος είναι από αυτούς τους τολμηρούς νέους ανθρώπους που μιλάει για το τώρα μέσα από το τώρα. Δεν βαυκαλίζεται, δεν ασημονεί απέναντι στην Αλήθεια, δεν αφορίζει. Μια ολόκληρη γενιά, τα «παιδιά Indigo», που βάφονται και ντύνονται σαν “imo” έρχονται να μας καταθέσουν θεατρικώς την άποψή τους για τον διεφθαρμένον κόσμο που τους παραδώσαμε. Άγγελοι με τομάρια λύκων κι αμνοί σε σώματα ανθρώπων. Δεν καταλαβαίνουν, δεν μπορούν να προσαρμοστούν, δεν μπορούν να συγκεντρώσουν την προσοχή τους στην ψευδαισθητική αντίληψή μας για την πραγματικότητα. Διακρίνονται από υπερκινητικότητα, σύνδρομο αδυναμίας συγκεντρώσεως, κρίσεις καταθλίψεως κι απάθεια, υπαρξιακό κενό κι αυτοκαταστροφικές τάσεις. Με λίγα λόγια, αποτύχαμε σύγχρονοι μεσήλικες. Ο κόσμος που παραδώσαμε στους τριαντάρηδες όζει πανταχόθεν. Τα «παιδιά» θα μείνει αιωνίως προστατευόμενο είδος υπό εξαφάνισιν, μέχρι να φέρουν – κι αρχίζουν να

φέρνουν – τα δικά τους «παιδιά των παιδιών», που ελπίζουμε να είναι πιο δραστικά και βιτριολικά από τους «μωβ» γονείς τους. Κάποιοι μιλάνε για τα «crystal children» (που γεννήθηκαν μεταξύ 2000 και 2012) κι άλλοι για τα παιδιά με βαθιά μπλε αύρα, που γεννιούνται από το 2013 και μετά. Τόσες μεγάλες αλλαγές μέσα σε λίγες δεκαετίες! Μήπως περνάμε από τον Homo erectus στον Homo sapiens πάρα πολύ γρήγορα; Vertigo. Ναυτία. Αηδία. Απραξία. Αμηχανία.

Αυτές οι σκέψεις μου γεννήθηκαν στο μυαλό παρακολουθώντας το ενδιαφέρον έργο του Τσιμάρια Τζανάτου, δια σκηνοθετικής αιρετικής χειρός Βασίλη Νούλα (τι όνομα κι αυτό! Μηδενιστικό!!!) και με εξαιρετους ηθοποιούς σε γυμνές φωνητικές και εικαστικές επιδόσεις. Όσο για την υποκριτική, μακράν της αστικής απαίτησης για άκριτη ταύτιση θεατή-πρωταγωνιστή, υπηρέτησε το όραμα συγγραφέα-σκηνοθέτη με τον πλέον συνδημιουργικό τρόπο. Κάτι αλλάζει στο θεατρικό τοπίο της Ελλάδας. Το μέλλον μοιάζει με το παρελθόν, κι όμως κάτι κινείται – έστω κι ανεπαίσθητα. Κρατήστε το όνομα Τσιμάρια Τζανάτος. Κινείται με ευκολία αίλουρου – έτσι αδύνατος και γυμνασμένος που είναι – μεταξύ υποκριτικής-σκηνοθεσίας-συγγραφής-social media-διαδικτυακής ποίησης χωρίς (;) βλέψεις εγγραφής υποθηκών στην αιωνιότητα (ή μήπως όχι; – ποιος ξέρει; Ίδωμεν).